

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Філологічний факультет

Кафедра української мови і літератури

ЗА СВІДЧУЮ

Проректор із науково-педагогічної

роботи **Галина МИХАЛЬЧЕНКО**

28 серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

(В Т. Ч. ФОЛЬКЛОР)

ступінь бакалавра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 014.01 Середня освіта (Українська мова і література),

освітньо-професійна програма «Середня освіта (Українська мова і література)»

2024 – 2025 навчальний рік

Розробник: Родіонова Інна Григорівна, доцент кафедри української мови і літератури, кандидат філологічних наук, доцент Інна Родіонова (Інна РОДІОНОВА)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української мови і літератури

Протокол №1 від «26» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри Лілія Рускуліс (Лілія РУСКУЛІС)

«26» серпня 2024 р.

Анотація

У процесі вивчення дисципліни «Історія української та зарубіжної літератури (в т. ч. Фольклор)» визначено загальнонаціональні тенденції розвитку літератури у зв'язках з іншими літературами, виявлено риси взаємовпливу та специфіки в українському й світовому літературно-мистецькому процесі; окреслено історичну змінюваність напрямів, жанрів і стилів, сформовано знання студентів про основні етапи розвитку української та світової літератури 2-ої половини XX – XXI століття; з'ясовано специфіку жанрово-стильових та ідейно-художніх особливостей літератур означеного періоду; розкрито основні аспекти з проблем розвитку літературно-естетичної думки; закріплено знання літературознавчих понять; встановлено характерні особливості індивідуального стилю чільних представників; проаналізовано іманентні риси прози, поезії та драматургії; досліджено художні твори, зважаючи на динаміку літературно-художніх стилів, змінність естетичних концепцій в історії української та світової літератури, використовуючи відповідні праці з літературознавства, літературно-критичні розвідки та художні тексти.

Ключові слова: модернізм, неорелізм, авангардизм, жанрова специфіка, літературні організації та угруповання, шістдесятництво, відлига, постмодернізм.

Summary

In the process of studying the discipline «History of Ukrainian and foreign literature (including Folklore)» national trends in the development of literature in relation to other literatures are identified, features of interaction and specificity in the Ukrainian and world literary and artistic process are also identified; the historical variability of directions, genres and styles is outlined, knowledge of students about the basic stages of development of the Ukrainian literature during the XX – XXI th century is formed; the specifics of genre-style and ideological-artistic features of the Ukrainian literature of the specified period are clarified; the main aspects of the problems of development of Ukrainian literary and aesthetic thought are revealed; consolidated knowledge of literary concepts; the characteristic features of the individual style of the artists of the "Shot Renaissance", the sixties movement, the postmodern period are established; the immanent features of Ukrainian prose, poetry and drama are analyzed; works of art are studied, taking into account the dynamics of literary and artistic styles, the variability of aesthetic concepts in the history of Ukrainian and world literature, using relevant works on literary studies, literary-critical explorations and artistic texts.

Key words: modernism, neorelism, literary and artistic discussion, genre specificity, literary organizations and groups, posthumous.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна	
	Спеціальність 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)	Рік підготовки: 4-й	
Загальна кількість годин: 90		Семестр 7-й	
	Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4; самостійної роботи студента – 4	Лекції 14	
http://moodle.mdu.edu.ua/course/index.php?categoryid=418		Практичні, семінарські 36	
	Ступінь бакалавра	Самостійна робота 40	
Вид контролю: іспит			

Мова навчання – українська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

50 год. – аудиторні заняття, 40 год. – самостійна робота (56% / 44%).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

Мета курсу: ознайомити студентів з найвагомими творчими здобутками і тенденціями розвитку світового та вітчизняного літературного процесу 2-ої половини ХХ – поч. ХХІ століття, законами естетики і поезики відповідної доби.

Завдання курсу: вдосконалювати вміння студентів аналізувати й зіставляти художні твори та явища всього жанрово-видового спектру; підвищувати рівень знань студентів із світової культури та української літератури вказаного періоду; розкрити характерні особливості індивідуального стилю митців; спрямовувати увагу на ознайомлення з кращими зразками перекладів творів світового письменства українською мовою та з творчістю майстрів художнього перекладу; пов'язати вивчення питань історії літератури з практичною роботою майбутніх викладачів мови і літератури; сприяти всебічному розвитку, активному становленню й самореалізації особистості майбутнього фахівця.

Передумови для вивчення дисципліни: обізнаність із нормами й канонами сучасного літературознавчого дискурсу та вміння представити свої наукові здобутки, що є одним із найважливіших і найвагоміших аспектів підготовки фахівця з університетською освітою. Курсу «Історія української та зарубіжної літератури (в т. ч. Фольклор)» властиві зв'язки з теоретичними та спеціальними теоретичними курсами загального фундаментального та професійного циклу: «Теоретичні проблеми літературознавства», «Мовознавство», «Філософія», «Історія України», «Психологія».

Навчальна дисципліна складається з 3-ох кредитів.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Сформувати уявлення про спеціальність і кваліфікацію філолога, особливості організації освітнього процесу в контексті модернізації української школи і входження у загальноєвропейський освітній простір.

ПРН 2. Знати історію та культуру України, вміти дискутувати про історичне минуле й сучасність у політичному та культурному контексті, критично осмислювати проблеми у сфері історії.

ПРН 3. Знати основи філософії, що сприяють формуванню світогляду й соціалізації особистості в суспільстві.

ПРН 6. Здійснювати пошук, інтерпретацію та синтез наукової інформації, отриманої з різних джерел із дотриманням принципів академічної доброчесності.

ПРН 11. Володіти сучасною українською літературною мовою, аналізуючи історичні особливості розвитку її фонетичної та граматичної систем і діалектні аспекти; характеризувати особливості функційних стилів; реагувати мовними засобами на соціокультурні запити.

ПРН 12. Уміти оперувати сучасним категоріально-термінологічним апаратом літературознавства; знати тенденції української та зарубіжної літератури (в т. ч. фольклору) як теоретичного базису дослідницької й прикладної діяльності в галузі літературознавства.

ПРН 13. Здійснювати педагогічну діяльність в умовах реформування сучасної школи, реалізації концепції мовної освіти в Україні.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права й обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини та громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку

предметної галузі, її місця в загальній системі знань про природу й суспільство та розвиток суспільства, техніки та технологій.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною (англійською) мовою.

ЗК 5. Здатність до виконання навчально- й науково-дослідницьких завдань фахового спрямування.

ЗК 6. Здатність організувати здоровий спосіб життя.

ЗК 7. Здатність проявляти повагу до української національної культури; з'ясовувати проблеми сучасної мовної та інформаційної політики.

ЗК 8. Здатність бути відповідальним, ініціативним; працювати в команді, розподіляти функції у виконанні спільної діяльності.

ЗК 9. Здатність розробляти й застосовувати інформаційно-комунікаційні технології в професійній та науковій діяльності.

II. Фахові:

ФК 2. Здатність усвідомити, критично осмислити й узагальнити досвід національного державотворення; висвітлювати специфіку становлення й розвитку історії України.

ФК 3. Здатність оперувати знаннями, що репрезентують зміст філософії як науки.

ФК 6. Здатність до програмування, організації та поетапного проведення теоретичних досліджень, виконання експериментальної роботи й висвітлення здобутих наукових студіювань у виданнях різної категорії; самостійного провадження науково-дослідницької роботи; репрезентації отриманих результатів на наукових заходах на засадах принципів академічної доброчесності.

ФК 12. Здатність до розуміння місця літературознавства в системі сучасної гуманітарної освіти; оволодіння навичками аналізу українського та світового літературних процесів у теоретичному й практичному та синхронічному й діахронічному аспектах; уміння використовувати здобутки регіонального письменства для формування національної свідомості здобувачів освіти, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій.

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Феномен «шістдесятництва» в Україні.

Тема 1. Новаторство й традиційність молодого поетичного гона (Д. Павличко, Ліна Костенко, В.Симоненко та ін.). Поезія «проти течії»: дисидентство і постшістдесятництво. Дисидентський рух у літературному процесі України 60-80-х рр. Діяльність групи правозахисників (УГС). Суспільно-політичний ідеал, філософські засади, нове духовне світовідчуження І. Світличного, Є. Сверстюка, І. Калинця та В. Стуса.

Тема 2. Проблемно-тематичний спектр романних форм у 2-ій пол. ХХ ст. Війна і доля людини (Г. Тютюнник, Л. Первомайський, О. Гончар). Переосмислення історичної пам'яті у творах П. Загребельного, Р. Іваничука, Ю. Мушкетика, В. Шевчука. «Химерна проза» як національний феномен та можливість уникнення штампів прози «соцреалізму». Жанрово-стильові модифікації фольклорно-міфологічних творів О. Ільченка, В. Земляка, В. Дрозда та ін. Необарокові тенденції в романістиці В. Шевчука. Інтенсивний розвиток малої прози (Гр. Тютюнник, В. Дрозд, Вал. Шевчук).

Тема 3. Українська драматургія 2-ої пол. ХХ ст. Криза в розвитку української драматургії й театру сер. ХХ ст. Драми на морально-етичні теми О. Коломійця. Творчий доробок драматургів «нової хвилі» (Я. Стельмах, Неда Неждана, Я.Верещак).

Кредит 2. Сучасний літературний процес в Україні.

Тема 4. Український неоавангардизм у літературі 80-х рр. Літературні угруповання Бу-Ба-Бу (Ю. Андрухович, В. Неборак, О. Ірванець), ЛуГоСад (І. Лучук, Н. Гончар, Р. Садловський) та ін. Традиції та відмінність неоавангардизму від бароко й футуризму. Концептуальні парадигми нового творчого покоління. Ідейно-естетичні пошуки поезії 90-х рр. «Пси св. Юра», «Червона фіра», «Нова дегенерація» та ін.

Постмодернізм як культурософське явище в українській літературі. Творчість Ю. Андруховича. «Жіноча» проза як специфічний літературний феномен. Естетична концепція жіночої прози. Термін «жіноча література» («жіноча проза», «жіноча поезія», «жіноче письмо»). Київсько-житомирська та галицько-станіславська прозові школи.

Тема 5. Формування поетичної генерації «дев'яностівців». Особливості постмодерної естетики поетів 90-х рр. Художні пошуки покоління дев'ятдесятників (І. Андрусяк, С. Жадан, Р. Семків, М. Кіяновська, М. Савка). Поетичне покоління двотисячників («міленіумне покоління») як самобутнє мистецьке явище (О. Коцарев, Б.-О. Горобчук, П. Коробчук, Л. Якимчук, Д. Лазуткін, К. Бабкіна). Відеопозія як сучасна модифікація «іграшок поетичних». Новаторський характер драматичних постановок сучасних авторів.

Кредит 3. Основні тенденції розвитку зар. літератури кін. ХХ – поч. ХХІ ст.

Тема 6. Постмодернізм у французькому мистецтві. Проблеми романістики М. Уельбека, лауреата Гонкурівської премії за роман «Карта і територія». Автобіографічні аспекти творчості Ф. Бегбеде. Сучасна німецька література у контексті постмодерністського дискурсу. Тема історичної відповідальності у романі Б. Шлінка «Читець». Німецькомовна література в Австрії. Роман К. Рансмайра «Останній світ»: принципи та художні прийоми постмодернізму у творі. «Метаморфози» як метафора сучасного постмодерністського світобачення. Тема самотності в романі Я. Вишневського «Самотність у мережі». Е. Сафарлі про східні традиції, культуру, побут та кохання.

Тема 7. Проблема дефініції та сутність поняття «жіноча проза» у англійській літературі. Представниці «жіночої прози» у сучасній літературі М. Етвуд, Т. Моррісон, Е. Елінек. Дж. Харріс. Феміністичне спрямування творчості М. Етвуд. Антиутопічний характер роману «Сповідь служниці». Постмодернізм у літературі Великобританії. Проза Дж. Барнса, Дж. Фаулза, Е. Бьорджеса, К. Ішігуро. Американський варіант літературного постмодернізму (Д. Тартт, К. Воннегут, Д. Адамс).

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових кредитів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	кон	с./р.	
1	2	3	4	5	6	7
<i>Кредит 1. Феномен «шістдесятництва» в Україні</i>						
Тема 1. Новаторство й традиційність молодого поетичного грона (Д. Павличко, Л. Костенко, В.Симоненко). Дисидентський рух і літературний процес в Україні 60-80-х рр. Суспільно-політичний ідеал, філософські засади, нове духовне світовідчуження І. Світличного, Є. Сверстюка, І. Калинця та В. Стуса.	10	2	6			2
Тема 2. Проблемно-тематичний спектр романних форм у 2-ій пол. ХХ ст. Історичний роман. «Химерна проза» як національний феномен та можливість уникнення штампів прози «соцреалізму». Інтенсивний розвиток малої прози.	13	2	10			1
Тема 3. Українська драматургія 2-ої пол. ХХ ст. Криза в розвитку української драматургії й театру сер. ХХ ст. Драми на морально-етичні теми О. Коломійця. Творчий доробок драматургів «нової хвилі» (Я. Стельмах, Неда Неждана, Я.Верещак).	7	2	4			1
Усього:	30	6	20			4

<i>Кредит 2. Сучасний літературний процес в Україні.</i>						
Тема 4. Український неоавангардизм у літературі 80-х рр. Літературні угруповання Бу-Ба-Бу, ЛуГоСад та ін. Ідейно-естетичні пошуки поезії 90-х рр. «пси св. Юра», «Червона фіра», «Нова дегенерація» та ін. Постмодернізм як культурософське явище в українській літературі.	16	2	4			10
Тема 5. Формування поетичної генерації «дев'яностівців». Поетичне покоління двотисячників («міленіумне покоління») як самобутнє мистецьке явище. Відеопозія як сучасна модифікація «іграшок поетичних».	14	2	4			8
Усього:	30	4	8			18
<i>Кредит 3. Основні тенденції розвитку зарубіжної літ. у кін. ХХ – на поч. ХХІ ст.</i>						
Тема 6. Постмодернізм у французькому мистецтві. Проблеми романістики М. Уельбека, автобіографічні аспекти творчості Ф. Бегбеде. Сучасна німецька література у контексті постмодерністського дискурсу (Б. Шлінк «Читець»). Німецькомовна література в Австрії (К. Рансмайр «Останній світ»). Тема самотності в романі Я. Вишневського «Самотність у мережі». Е. Сафарлі про східні традиції та культуру.	16	2	4			10
Тема 7. Проблема дефініції та сутність поняття «жіноча проза» у англійській літературі (М. Етвуд, Т. Моррісон, Е. Елінек, Дж. Харріс). Постмодернізм у літературі Великобританії. Проза Дж. Барнса, Дж. Фаулза, Е. Бьорджеса. К. Ішігуро. Американський варіант літературного постмодернізму: Д. Тартт, К. Воннегут, Д. Адамс.	14	2	4			8
Усього:	30	4	8			18
Усього:	90	14	36			40

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Феномен шістдесятництва в Україні</i>		
1.	Тема 1. Новаторство й традиційність молодого поетичного гона. Дисидентський рух і література.	2
2.	Тема 2. Проблемно-тематичний спектр романних форм у 2-ій пол. ХХ ст. Інтенсивний розвиток малої прози.	2
3.	Тема 3. Українська драматургія 2-ої пол. ХХ ст.	2
<i>Кредит 2. Сучасний літературний процес в Україні</i>		
4.	Тема 4. Світоглядні орієнтири покоління кін. 1980-х рр. ХХ ст. – поч. ХХІ ст. Постмодернізм як культурософське явище в українській літературі.	2
5.	Тема 5. Формування поетичної генерації «дев'яностівців». Поетичне покоління двотисячників («міленіумне покоління») як самобутнє мистецьке явище. Новаторський характер драматичних постановок сучасних авторів.	2
<i>Кредит 3. Основні тенденції розвитку зарубіжної літ. у кін. ХХ – на поч. ХХІ ст.</i>		
6.	Тема 6. Постмодернізм у французькій літературі. Сучасна	2

	німецька література у контексті постмодерністського дискурсу. Література країн східної Європи. Взаємодія різних стилів, напрямів, течій в європейських літературах.	
7.	Тема 7. Література Великобританії: від сер. ХХ ст. до постмодерну. Американський варіант літературного постмодернізму.	2
	Усього	14

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Феномен шістдесятництва в Україні</i>		
1.	Тема 1. Новаторство й традиційність молодого поетичного гона (Д. Павличко, Л. Костенко, В.Симоненко). Дисидентський рух і література. Нове духовне світовідчуження В. Стуса.	6
2.	Тема 2. Проблемно-тематичний спектр романних форм у 2-ій пол. ХХ ст. Інтенсивний розвиток малої прози.	10
3.	Тема 3. Українська драматургія 2-ої пол. ХХ ст. Драми О. Коломійця. Творчий доробок драматургів «нової хвилі»: Я.Верещак, Я. Стельмах, Неда Неждана.	4
<i>Кредит 2. Сучасний літературний процес в Україні</i>		
4.	Тема 4. Літературні угруповання Бу-Ба-Бу (Ю. Андрухович, В. Неборак, О. Ірванець), ЛуГоСад (І. Лучук, Н. Гончар, Р. Садловський) та ін. Постмодернізм як культурософське явище в українській літературі. «Жіноча» проза як специфічний літературний феномен.	4
5.	Тема 5. Художні пошуки покоління дев'ятдесятників та двотисячників в царині поезії.	4
<i>Кредит 3. Основні тенденції розвитку зарубіжної літ. у кін. ХХ – на поч. ХХІ ст.</i>		
6.	Тема 6. Постмодернізм у французькій літературі. Сучасна німецька література у контексті постмодерністського дискурсу. Література країн східної Європи. Взаємодія різних стилів, напрямів, течій в європейських літературах.	4
7.	Тема 7. Література Великобританії від сер. ХХ ст. до постмодерну. Американський варіант літературного постмодернізму.	4
	Усього	36

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Феномен шістдесятництва в Україні</i>		
1.	Тема 1. Новаторство й традиційність молодого поетичного гона. Дисидентський рух і література. Вивчити напам'ять вірш Д. Павличка, Л. Костенко, В. Симоненка (на вибір) і записати його відеочитання.	2
2.	Тема 2. Проблемно-тематичний спектр романних форм у 2-ій пол. ХХ ст. Написати есе на одну з тем: «Читання робить нас кращими», «Ця музика спонукає до думок».	1
3.	Тема 3. Українська драматургія 2-ої пол. ХХ ст. Підготувати аргументи (усно) до диспуту й аналізу моделі виховання та	1

	сімейного устрою П. Ангела (за п'єсою О. Коломійця «Дикий Ангел»).	
<i>Кредит 2. Сучасний літературний процес в Україні</i>		
4.	Тема 4. Постмодернізм як культурософське явище в українській літературі. Розробити презентації за темою: Український неоавангардизм. Літературні угруповання Бу-Ба-Бу (Ю. Андрухович, В. Неборак, О. Ірванець), ЛуГоСад (І. Лучук, Н. Гончар, Р. Садловський) та ін.	10
5.	Тема 5. Обрати автора (лауреата Міжнародного конкурсу «Коронація слова») й підготувати проєкт-презентацію творчої постаті (аналіз п'єси).	8
<i>Кредит 3. Основні тенденції розвитку зарубіжної літ. у кін. ХХ – на поч. ХХІ ст.</i>		
6.	Тема 6. Підготувати творчий проєкт – презентацію за творчістю М.Уельбека та Ф. Бегбеде. Сучасна німецька література у контексті постмодерністського дискурсу (презентація Б. Шлінк). Література країн східної Європи. Творчий проєкт-дослідження творчої постаті митця та його твору (Я.Вишневський, Й. Ягелло, Е.Сафарлі).	10
7.	Тема 7. Постмодернізм у літературі Великобританії та США. Підготувати творчий проєкт-презентацію за творчістю М.Етвуд, К. Ішігуро, Д. Адамса, Д. Тартт, Е.Сігала.	8
	Усього	40

8. Індивідуальне науково-дослідне завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання – підготовка мультимедійного проєкту (розробка презентацій за творчістю окремих письменників) з висвітленням проблем літературознавчого характеру. Основне завдання цього виду діяльності – навчити студентів використовувати професійно профільовані знання для аналізу й інтерпретації художнього та наукового тексту.

9. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (контрольна робота, іспит) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється «відмінно» тоді, коли у відповіді містяться визначення всіх понять, про які йдеться в питанні, проаналізовано об'єкт, охарактеризовано його семантичні та структурні ознаки; студент виявляє особливі творчі здібності й здатність до оригінальних рішень, до перенесення набутих знань та вмінь на нестандартні ситуації; ґрунтовно і повно дає відповіді на всі запропоновані питання.

Студенту виставляється «дуже добре», коли він володіє фактичним матеріалом та навичками текстуального аналізу літературного твору; наводить переконливі аргументи на підтвердження власних суджень.

Студенту виставляється «добре» тоді, коли він демонструє належні знання, самостійний підхід до інтерпретації літературно-мистецьких текстів; чітко й лаконічно висловлює думки, але припускається певних неточностей у відповідях, не наводить приклади; виконує переважну більшість поставлених завдань (не менш як дві третини).

Студенту виставляється «достатньо», якщо він володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно; має бідну теоретико-літературну базу, використовує окремі приклади на підтвердження висловленого судження.

Студенту виставляється мінімальний «задовільно», коли студент володіє теоретичними знаннями і практичними вміннями аналізу історико-літературних явищ, проте не може виконати поставлені завдання; у розкритті питань немає логічної послідовності.

Оцінка за виконання індивідуального науково-дослідного завдання, завдань самостійної роботи виставляється з урахуванням таких параметрів: вироблення навиків самостійного мислення, вміння знаходити понятійно-логічну, оцінну, емоційну аргументацію, володіти культурою слова.

Кількість балів у кінці семестру повинна складати від 150 до 300 балів (за 3 кредити), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Поточне тестування та самостійна робота							Контр. робота	Накопич. бали/ сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	30	300/ 100
30	30	30	40	50	40	50		

*Примітка. Коефіцієнт для іспиту – 0,6. Іспит оцінюється в 40 б.

10. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи, презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольна робота.

11. Методи навчання

Пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу, частково-пошукові та дослідницькі. Лекція (лекція-презентація, проблемна лекція, лекція-бесіда, лекція-дискусія, лекція-конференція, відеолекція, лекція із мультимедійним супроводом та ін.), розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, диспут, мозкова атака, робота з інтернетними публікаціями, спостереження, аудіодемонстрація, створення й демонстрування презентацій та ін.; робота за підручником (вивчення підручників, посібників, першоджерел, наукової літератури та ін. джерел), книгою, словником тощо; робота з електронними навчальними виданнями, інтернетними публікаціями, інформацією вебсайтів та ін.; організація і проведення диспутів, науково-практичних конференцій; участь здобувачів у конкурсах, написання статей, виступи на конференціях та ін.

12.1. Рекомендована література до курсу Історія української літератури ХХ-ХХІ ст.

Базова

1. Історія української літератури ХХ – поч. ХХІ ст.: у 3-х т. /За ред. В.І. Кузьменка. Київ: Академвидав, 2014. Т.1. 536 с.
2. Історія української літератури. Кінець ХІХ – поч. ХХІ ст.: підруч.: у 10 т. Т.4: Усподіваннях і трагічних зламах. Київ: ВЦ «Академія», 2015. 576 с.
3. Ленська С. Українська мала проза 1920–1960-х років: на перетині жанру і стилю: монографія. Полтава: ПолтНТУ, 2014. 656 с.
4. Вертипорох О. Історія української літератури останньої чверті ХХ – початку ХХІ ст.: навч.-метод. посіб. Черкаси: Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького, 2016. 145 с.
5. Насмінчук Г. Сучасна українська література: навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський: Рута, 2019. 159 с.
6. Підпригора С. Сучасний літературний процес: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. Миколаїв: Іліон, 2013. 128 с.
7. Родіонова І., Мхитарян О., Ситченко А. Корпус навчально-методичних матеріалів до дисциплін літературознавчого циклу: навч.-метод. посіб. / за заг. ред. І. Родіонової. Миколаїв: Іліон, 2020. 355 с.
8. Родіонова І. Сучасний український роман. Навч.-метод. посіб. Миколаїв: СПД Румянцева, 2023. 102 с.
9. Саєнко В. Сучасна українська література: компедіум. Одеса: Астропринт, 2014. 348 с.
10. Ситченко А. Л., Родіонова І. Г., Гурдуз А. І. Корпус типових навчальних програм. Ч. 2. Дисципліни літературознавчого циклу: метод. посіб. для студ. закладів вищої освіти. Миколаїв: Іліон, 2019, 123 с.
11. Ситченко А., Родіонова І. Корпус навчально-методичних матеріалів до дисциплін літературознавчого циклу: навч.-метод. посіб. /за заг. ред. І. Г. Родіонової. Миколаїв, 2021. 168 с.
12. Харчук Р. Сучасна українська проза. Постмодерний період: навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2008. 248 с.

Додаткова

1. Андрейчик М. Інтелектуал як герой прози 90-х років ХХ століття. / З англ. переклад І. Андрущенко. Львів: ЛА «Піраміда», 2014. 188 с.
2. Анісімова Н. Український поетичний авангард кінця ХХ століття. *Дивослово*. 2003. № 6. С. 2–10.
3. Антологія української поезії другої половини ХХ ст. / Упоряд. Ю. Ковалів. Київ: Гранослов, 2000. 576 с.
4. Баліна К. Постмодерністський дискурс Юрія Андруховича. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2007. № 11. С. 14–18.
5. Барабаш М. Жанрові особливості та образно-стильові домінанти готично-притчевої прози Валерія Шевчука URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/31848/01-Barabash.pdf?sequence=1>
6. Бетко І. Архетипальна постать блазня в українській постмодерній прозі (на прикладі творів Ю. Андруховича та ін.). *Слово і час*. 2009. № 3. С. 54–64.
7. Бернадська Н. Українська література ХХ ст.: довідник. Київ: Знання-Прес, 2007. 272 с.
8. Бондарева О. Матеріали до вивчення української поезії 1990-х рр.: поетичне угруповання «Західний вітер». *Українська мова та література*. 2010. № 22. С. 21–23.
9. Бондарева О. Міф і драма у новітньому літературному контексті: поновлення структурного зв'язку через жанрове моделювання. Київ: Четверта хвиля, 2006. 510 с.

10. Борисенко Н. Роман «Три листки за вікном» Валерія Шевчука як об'єкт літературознавчого осмислення. *Рідний край*. 2012. № 2 (27). С. 135-141.
11. Бурченя В. Романистика Романа Іваничука: інтерпретація минулого. *Український модернізм зі столітньої відстані. Актуальні проблеми сучасної філології*. 2001. Рівне. С. 171–174.
12. Вельш В. Наш постмодерний модерн [пер. з нім. А. Л. Богочова, М. Д. Култаєвої, Л.А. Ситніченко]. Київ: Альтерпрес, 2004. 328 с.
13. Вірченко Т. Українська драматургія у 1990-2010 років у літературному процесі. / Художній конфлікт в українській драматургії 1990-2010-х років: дискурс, еволюція, типологія. Кривий Ріг: Видавничий дім, 2012. 336 с.
14. Голобородько Я. Саундтреки свідомості. Стиль Сергія Жадана. *Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2007. № 3. С. 83-95.
15. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодерн. Київ: Критика, 2005. 264 с.
16. Гундорова Т. Транзитна культура. Симптоми постколоніальної травми: статті та есеї. Київ: Грані-Т, 2013. 548 с.
17. Двulichанська О. Творчість Юрія Андруховича як дзеркало суспільних перетворень 80–90-х років ХХ століття. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2009. № 3 (166), Ч. І. С. 171–176.
18. Демська-Будзуляк Л. Справжнє обличчя літературного покоління дев'яностих – спроба ідентифікації. *Кур'єр Кривбасу*. 2002. № 149. С. 157–162.
19. Дончик В. З потоку літ і літпоток. Київ: ВД «Стилос», 2003. 555 с.
20. Жінка як текст: Емма Андієвська, Соломія Павличко, Оксана Забужко: Фрагменти творчості і контексти. Київ: Факт, 2002. 208 с.
21. Жулинський М. Подих третього тисячоліття. Луцьк: Терен, 2000. 47 с.
22. Зборовська Н. Код української літератури: Проект новітньої української літератури. Київ: Академвидав, 2006. 498 с.
23. Зборовська Н. Сучасна масова література в Україні як загальнокультурна проблема. *Слово і час*. 2007. № 6. С. 3–8.
24. Ковалевський О. В. Ліна Костенко: Філософія бунту й «філософія серця». Харків: Прапор, 2001. 175 с.
25. Колошук Н. Модернізм, експресіонізм, постмодернізм... (До питання про літературні напрями і типи творчості у ХХ ст., матеріали до уроків). *Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2002. № 4. С. 36-45.
26. Корнієнко Н. Український театр у переддень 3-го тисячоліття. Київ: Факт, 2000. 160 с.
27. Лубківський Р. Сповідь. Молитва. Присяга: Літературний портрет Дмитра Павличка. Київ: Веселка, 2004. 32 с.
28. Лучук І. Мистецтво поетичне в дискурсі української лірики та письменницької критики: монографія. Львів; Київ: ТзОВ «ЗУКЦ», 2012. 444 с.
29. Неборак В. Введення у Бу-Ба-Бу. Хронопис кінця тисячоліття (есеїстика). Львів: Класика, 2001. 256 с.
30. Панченко В. «Народу гілочка тернова...». Диптих про поезію Ліни Костенко. Київ: Веселка, 2005. 64 с.
31. Панченко В. Урок літератури. Кіровоград: ДЛАУ, 2000. 200 с.
32. Підпригора С. «Вогненні стовпи» Романа Іваничука: правда, схована за «художнім камуфляжем»: монографія. Миколаїв: Іліон, 2012. 211 с.
33. Поезія Ліни Костенко в часах перехідних і вічних: Матеріали круглого столу / Ред.-упор. Т. Шаповаленко. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська Академія», 2005. 108 с.
34. Поліщук О. Еволюція альтернативної історії в художній літературі. / Літературний процес: методологія, імена, тенденції : зб. наук. пр. Київ : Київ. Ун-т ім. Б. Грінченка, 2017. № 9. С. 42–47.

35. Поліщук Я. Ревізії пам'яті: літературна критика. Луцьк: ПВД «Твердиня», 2011. 216 с.
36. Соловей О. Василь Стус і адекватність літератури. *Стусознавчі зошити*: Науковий альманах. Зошит перший / за ред. Олега Солов'я й Ольги Пуніної. Вінниця: Простір Літератури, 2016. С. 32–41.
37. Сильові тенденції української літератури ХХ століття / упоряд. Н. Шумило. Київ: Ін-т літ-ри ім. Т. Г. Шевченка, 2004. 616 с.
38. Стус Д. Василь Стус: життя як творчість. Київ: Факт, 2005. 364 с.
39. Сюта Г. Лінгвосвіт поезії авторів Нью-Йоркської групи: монографія. Київ: Інститут української мови НАН України: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. 164 с.
40. Тарнашинська Л. Українське шістдесятництво: профілі на тлі. Київ: Либідь, 2010. 580 с.
41. Тарнашинська Л. Художня галактика Валерія Шевчука: Постать сучасного українського письменника на тлі західноєвропейської літератури. Київ: Вид-во Олени Теліги, 2001. 223 с.
42. Ткаченко Т. Особливості жіночої прози в українській літературі другої половини ХХ – початку ХХІ століття: посібк. Київ: КМУ, 2010. 307 с.
43. Тузов В. Авангардистські тенденції в українській літературі початку ХХ століття: сучасний погляд. *Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2010. № 1. С. 73–77.
44. Фасоля А. Поетичне шоу Віктора Неборака, або знову про Бу-Ба- Бу і бубабістів. *Українська мова й література в сучасній школі*. 2012. № 1. С. 65–71.
45. Фасоля А. Давайте знайомитись: Нью-Йоркська поетична група. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2003. № 7. С. 41–45.
46. Фесенко Н. Українська інтелегенція в русі опору 1960–1980-х рр. *Історія України*. 2007. № 47. С. 9-7.
47. Філатова О. Автор і текст у системі соцреалізму: монографія. Миколаїв: Іліон, 2017. 244 с.
48. Філоненко С. «Інша мова жінки»: художні особливості української жіночої прози 90-х рр. ХХ ст. *Слово і час*. 2008. № 2. С. 49–56.
49. Філоненко С. Масова література в Україні: дискурс/гендер/жанр. Донецьк : Ландон – ХХІ, 2011. 432 с.
50. Читайло О. Марія Людкевич: «Юних письменників зацікавило фентезі» [Електронний ресурс]. *Високий замок*. 2008. № 184. URL: <http://www.wz.lviv.ua/pages.php?ac=arch&atid=68363>
51. Шитова Л. «Я воскрес, щоб з вами жити...» Філософія життя у творчості Василя Симоненка. Київ: Вид-во Чабаненко Ю. А., 2006. 111 с.
52. Якубовська М. У дзеркалі слова: есеї про сучасну українську літературу. Львів: Каменяр, 2005. 751 с.

12.2. Рекомендована література до курсу Історія зарубіжної літератури ХХ-ХХІ ст.

Базова

1. Давиденко Г. Історія зарубіжної літератури ХХ століття: навч. посібн. / Г. Давиденко, Г. Стрельчук, Н. Гричаник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 504 с.
2. Денисова Т. Н. Історія американської літератури ХХ століття: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закладів. К.: Довіра, 2002. 318 с.
3. Зарубіжна драма ХХ сторіччя (укладач Є. В. Волощук). К.: Навчальна книга, 2003. 319 с.
4. Історія зарубіжної літератури ХХ ст.: навч. посіб. / В. І. Кузьменко, О. О. Грачківська, М. В. Кузьменко та ін. К.: ВЦ «Академія», 2010. 496 с.
5. Історія зарубіжної літератури ХХ ст.: навч. посіб. / В. І. Кузьменко, О. О. Грачківська, М. В. Кузьменко та ін. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 496 с.

6. Кузьменко В. Історія зарубіжної літератури ХХ століття: навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2012. 432 с.
7. Родіонова І., Гурдуз А. Історія світової літератури: Модернізм – Постмодернізм: навч.-метод. реком. та вказівки до самоств. роботи для студ. філол. факультетів ВНЗ. Миколаїв: МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2017. 50 с.
8. Родіонова І. Зарубіжна література (2-га пол. ХХ ст. – поч. ХХІ ст.): навч.-метод. рекомендації та вказівки до самоствійної роботи для студ. філол. факультетів ВНЗ. Миколаїв: МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2017. 55 с.

Додаткова

1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. Марії Зубрицької. 2-е вид., доповнене. Львів: Літопис, 2001. 832 с.
2. Ващенко Ю. Історія зарубіжної літератури ХХ століття: навч. посіб. для студ. денної та заочної форм навчання зі спеціальностей «Журналістика», «Українська мова і література», «Мова і література (латинська)». Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 152 с.
3. Висоцька Н. О. Єдність множинного. Американська література кінця ХХ – початку ХХІ ст. у контексті культурного плюралізму. Київ: ВЦ КНЛУ, 2010. 251 с.
4. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник: в 2 т. / за ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2005. 824 с.
5. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці: Золоті литаври, 2001. 636 с.
6. Література Англії. ХХ століття: навч. посіб / К. О. Шахова, Н. Ю. Жлуктенко, С. Д. Павличко та ін.; за ред. К. О. Шахової. Київ: Либідь, 1993. 400 с.
7. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І. Ковалів]. Т.1. К.: Академія, 2007. 608 с.
8. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І. Ковалів]. Т. 2. К.: Академія, 2007. 624 с.
9. Літературознавчий словник-довідник / Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін. К.: ВЦ «Академія», 1997. 752 с.
10. Помазан І. Історія зарубіжної літератури ХХ століття: підруч. для студ. гуманітар. ф-тів вищ. навч. закл. Харків: Вид-во НУА, 2016. 264 с.
11. Уліщенко В. В. Зарубіжна проза ХХ століття в школі: Філософія модернізму та постмодернізму, біографії письменників, методика аналізу художніх творів. Харків: Світ дитинства, 2002. 249 с.
12. Шахова К. П'ять німецьких лауреатів нобелівської премії з літератури. Київ: Юніверс, 2001. 201 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Підпригора С. В. Сучасний літературний процес: навч. посіб. Миколаїв: Іліон, 2013. 128 с. (8 екз.).
2. Родіонова І., Гурдуз А. Історія світової літератури: Модернізм – Постмодернізм: Навч.-метод. рекомендації та вказівки до самоствійної роботи для студ. філол. факультетів ВНЗ. Миколаїв: МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2017. 50 с. (3 екз.).
3. Родіонова І. Зарубіжна література (2-га пол. ХХ ст. – поч. ХХІ ст.): навч.-метод. реком. та вказівки до самоств. роботи для студ. філол. факультетів ВНЗ. Миколаїв: МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2017. 55 с. (3 екз.).
4. Родіонова І., Мхитарян О., Ситченко А. Корпус навчально-методичних матеріалів до дисциплін літературознавчого циклу: навч.-метод. посіб. / за заг. ред. І. Родіонової. Миколаїв: Іліон, 2020. 355 с. (3 екз.).
5. Сучасна українська белетристика: координати «Коронації слова» / за заг. ред. С. В. Підпригори. Миколаїв Іліон, 2014. 282 с. (3 екзем.).
6. Харчук Р. Б. Сучасна українська проза. Постмодерний період. Київ: Академія, 2008. 248 с. (36 екз.).